נתנדב לזכות הרבים

בסיעתא דשמיא

גליון פרדס התורה

פרשת חיי שרה תשפ"ז

אידיש

א קויאל פון חיזוק

מאמר הפרשה • תפילה • ווער באשיצט די וועלט? •
חילולא דצדיקיא • טבריא של מעלה

פרנס הגליון

נתנדב לז"נ הרה"ק רבינו **יואל**
בן הרה"ק רבינו **חנני' יו"ט ליפא**
זצוקללה"ה מסאטמאר
ע"י **הרוצה בעילום שמו** הי"ו
ולזכות ברכה והצלחה בכל ענינים

= פרנסי חודש חשון =

הגליון בלשה"ק נתנדב ע"י
נתנדב ע"י
הרה"ח ר' **אלחנן חיים**
פריינד הי"ו
לזכות ברכה והצלחה
בכל הענינים

הגליון באידיש נתנדב ע"י
נתנדב ע"י
הרה"ח ר' **מנחם משה**
גאלד הי"ו
לזכות ברכה והצלחה
בכל הענינים

השיעורים על הטעלעפאון ליין
נתנדב ע"י
הרה"ח ר' **יואל**
ברוין הי"ו
לזכות ברכה והצלחה
בכל הענינים

י"ל ע"י מערכת 'פרדס התורה' לכתיבת ועריכת שיעורי מורינו הרב שליט"א

◆ ◆ ◆

הגליון יצא לאור בהסכמת גדולי ישראל בארץ הקודש, דיינו העדה החרדית, וגדולי רבני ארה"ב

(ההסכמות במילואם נמצא בספר 'טבריא של מעלה' שיצא לאור ע"י מורינו הרב שליט"א)

◆ ◆ ◆

די גליונות קען מען באקומען ביי די פאלגענדיגע לאקאלן:

בארא פארק
ביהמ"ד שומרי שבת
5302 13 Ave.
ביהמ"ד עדת יראים וויען
1350 50 St.
ביהמ"ד הדרת קודש סוואליווע
4801 15 Ave.

ווילי'אמסבורג
בנין בראך למטה
לאקער #405
Bedford Cor. Park
כתר דזשודעיקא
801 Bedford Ave.
מאורות
218 Wallabout St.

מאנסי
ביהמ"ד זוועהיל
101 W Maple Ave.
שיינער'ס שול
18 Forshay Rd.

קרית יואל
כתר דזשודעיקא
97 Acres Rd.

לעיקוואד
כתר דזשודעיקא
12 America Ave.
ביהמ"ד סאטמאר
405 Forest Ave.
ביהמ"ד צאנז קלויזענבורג
25 Havens Ave.
ביהמ"ד בעלזא
44 Grove Springs Ct.

טאמס ריווער
ביהמ"ד קהל בני יששכר
1767 Whitesville Rd.

פלטבוש
MB VINEYARD
3012 AVE J

◆ ◆ ◆

©

להצטרפות קבלת שיעורי מורינו הרב שליט"א והגליונות באימייל, ניתן לפנות:
shiurimlishmo@gmail.com

להצטרפות קבלת הגליונות לבד באימייל, ניתן לפנות:
pardesgilyones@gmail.com

פרדס החורש

פרשת חיי שרה
תשפ"ז
גליון 53

שיעורי
הרה"ג רבי יששכר יהודה
בערקוי שליט"א
אב"ד פרדס התורה
מח"ס שו"ת יהודה מיהוקקי

זכות פטרון השנה נתנדב לעילוי נשמת
אלטע פערל דוייא בת הרה"ח ר' חיים משה ע"ה
נפטרה ו' ניסן תשפ"ו אחר קבלת יסודים באהבה ובאמונה ובטחון,
והיתה לכותפת ליזה לכל משפחתה ומכירי • ת.נ.צ.ב.ה.

אירוש

מיאמר הפרשה

רער גרעסטער אויר: גוטע קינדער. ווי אזוי?

נומער איינס איז גוטע קינדער

"למה נסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק? לפי שעל ידי בשורת העקידה שנזדמן בנה לשחיטה, וכמעט שלא נשחט, פרחה נשמתה" (רש"י בראשית כג, ב).

דער הייליגער **ווילנער גאון** זי"ע האט געזאגט, אז מ'וועט פרעגן א מענטש: וואס איז דער גרעסטער אוצר, און וואס איז די גרעסטע הנאה וואס א מענטש קען האבן אויף דער וועלט בגשמיות? און ער וועט מאכן א ליסטע, זאגט דער ווילנער גאון: די גאנצע ליסטע איז נאר נומער צוויי. **נומער איינס איז גוטע קינדער**. גוטע קינדער איז די לעכטיגסטע זאך און די גרעסטע הנאה בעולם הזה בגשמיות פאר א טאטע און מאמע, פאר א זיידע און באבע, וכל שכן איז עס אן הנאה ברוחניות.

און דער ווילנער גאון האט געזאגט: **"דער גרעסטער צער אויף דער וועלט איז, וועז א מענטש האט נעבעך נישט זוכה געווען צו זען נחת פון די קינדער"**.

לאמיר רעדן, מדה טובה מרובה, פון יא זען נחת פון די קינדער. לאמיר זען ווי אזוי מיר קענען אריינברענגען ביי אונז אין שטוב, אז מיר זאלן האבן א לעכטיגע היים.

ווי אזוי צו בויען א לעכטיגע היים

מיר דארפן וויסן, אז כדי צו האבן א לעכטיגע שטוב, ווי מיר וועלן זען, **דארפן מיר זיין קלאר אז מיר האבן זיך נישט וואס צו שעמען פון די גאס**. מיר האבן זיך נישט וואס צו שעמען פון קיין שום מענטשן, נישט פון די משפחה, נישט פון די שכנים, און נישט פון קיין חברים.

מיר טארן זיך נישט צוהערן און מיר טארן נישט לאזן אריינגיין די ווערטער פון די גאס: "אפשר בין איך צו עקסטרעם? פארוואס ווילסטו אזא תורה'דיגע שטוב? פארוואס קענסטו נישט זיין א נארמאלע שטוב ווי יעדעם איינעם? פארוואס ווילסטו א שטוב וואס שבת קודש זאל זיין אזוי לעכטיג און דערהויבן? פארוואס קענסטו נישט האבן א געהעריגע פשוט'ע שטוב ווי יעדער איינער?"

וועז א מענטש גייט און ער בויט א חומה, און ער הערט נישט וואס די גאס זאגט, און ער קוקט נישט וואס מענטשן זאגן, נאר ער באשליסט ביי זיך אינאיינעם מיט זיין ב"ב: "לאמיר זען וואס דער רבוש"ע וויל, לאמיר זען וואס מיר ווילן, לאמיר זען וואס מיר זענען בכח אריינצולייגן אין אונזערע קינדער, און מיר זענען נישט אינטערעסירט צו הערן וואס קיינער האט צו זאגן". **וועז עס**

אינעם גליון:

3 מאמר הפרשה
8 תפילה
12 וועד באשיצט די וועלט?
13 הילולא דצדיקיא
15 טבריא של מעלה

איז הונדערט פראצענט קלאר ביי די טאטע און מאמע אין שטוב אז זיי ווילן מחנך זיין א תורה'דיגע, א חייליגע, און א דערהויבענע שטוב, דעמאלטס איז דאס דער גרעסטער מפתח צו האבן לעכטיגע קינדער.

ווייל כל זמן עס איז נישט קלאר ביי די עלטערן וואס זיי ווילן, און כל זמן די אוירן פון די עלטערן זענען נאך אפן צו הערן די דעות פון די גאס, פון די שכנים און חברים, וועלן זיי קיינמאל נישט קענען געהעריג מחנך זיין די שטוב. מען מוז מאכן א חומה של ברזל און זאגן: "איך גיי נאר הערן וואס דער רבוש"ע זאגט, וואס די גדולי תורה זאגן, וואס צדיקים זאגן, וואס אונזערע רבי'ס האבן אונז אויסגעלערנט, און וואס מיר ווילן פון אונזערע קינדער. מיר גייען זיך נישט וויסנדיג מאכן פון דעם וואס דער אדער יענער זאגט".

מיר האבן שוין געזאגט עטליכע מאל, אז **די גאנצע זאך וואס א מענטש האט נסיונות און ער שרעקט זיך פון דעם וואס די גאס זאגט, דויערט מאקסימום א חודש אדער צוויי.** נאכדעם פאנגט די גאס פלוצלינג אן צו זינגען אן אנדערע ניגון... זיי פאנגען אן צו זאגן: "האסט געהערט? האסט געזען יענקל'ס קינדער? האסט געזען ווי אזוי יענקל פירט א שבת? האסט געזען מיט וואסארא התמדה יענקל זיצט שבת נאכמיטאג און לערנט מיט זיינע קינדער אין בית המדרש? האסט געזען מוצאי שבת ווי יענקל'ס קינדער קומען און לערנען שעות ארוכות, זיי גייען נישט אין ערגעץ, נאר זיי זיצן אין בית המדרש בהתמדה?" **פלוצלינג ווערסטו זען אז די גאס פאנגט אן צו טוישן זייער ניגון... זיי הערן אויף דיך צו קריטיקירן און זיי פאנגען אן ארויפצוקוקן אויף דיר.**

די שמחה פון שרה אמינו ועגן די עקידה

אבער יעצט לאמיר גיין שעפן חיזוק פון דעם יסוד פון די חייליגע אבות און אמהות.

דער חייליגער **'חתם סופר'** זי"ע (אין 'תורת משה') ברענגט אראפ די ווערטער פון **רש"י הקדוש** די וואכענדיגע סדרה, וואס פרעגט א קשיא: **"למה נסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק?"** פארוואס שטייט די פרשה פון עקידת יצחק נעבן מיתת שרה אמינו? ענטפערט רש"י: **"לפי שעל ידי בשורת העקידה שנזדמן בנה לשחיטה"**, ווען זי האט געהערט די בשורה אז יצחק אבינו איז ארויף אויף די עקידה און ער גייט זיך מוסר נפש זיין, **"וכמעט שלא נשחט, פרחה נשמתה"**. ווען זי האט געהערט אז ער איז אויף די עקידה און מען גייט אים אט אט שעכטן, איז פרחה נשמתה און זי איז אוועק פון די וועלט. פשטות, ווי די **ראשונים** לערנען, איז זי אוועק פון שרעק און פחד.

זאגט דער חייליגער חתם סופר: **"לכאורה יפלא על שרה, שהיתה אם לאברהם בנביאות"**, ווי קען זיין אז שרה אמינו, וואס איז געווען גרעסער פון אברהם אין נביאות, זאל שטארבן מחמת די בשורה אז יצחק איז געווארן א קרבן ריח ניחוח לה'?! עס קען נישט זיין, וואס איז דער פשט?

זאגט דער חייליגער חתם סופר א הפלא'דיגע פשט, אז שרה אמינו איז אוועק נישט וועגן פחד און נישט וועגן צער, נאר **שרה אמינו איז אוועק פאר שמחה!** די אלע יארן וואס זי האט געדאוועט, געווויינט, אזויפיל טערערן פארגאסן און געבעטן דעם אייבערשטן פאר א קינד, און נאכדעם ווען יצחק איז געבוירן געווארן האט זי אים מחנך געווען מיט מסירות נפש, זי האט אוועקגעשיקט ישמעאל מיט הגר און אריינגעלייגט כוחות עצומות אין יצחק. **ענדליך, ב"ה, זי האט זוכה געווען צו זען אזא נחת פון יצחק, ביז ער איז געווען גרייט צו גיין אויף די עקידה.** מחמת שמחה האט איר חייליגער גוף עס נישט געקענט דערהייבן, און פרחה נשמתה.

לאמיר נאכזאגן דעם לשון פון חייליגן חתם סופר: **"אמנם מן הענין, דביקות הנשמה בחלקה אשר היא נשמת רוח חיים הנצחי, חלק אלוק ממעל, ואשה שלהבת קה עלה בקרבה"**. דער חייליגער חתם סופר איז דא מאריך מיט חייליגע לשונות, אז איר חייליגע נשמה האט אנגעהויבן צו ברענען אין איר. **"כענין ב' שלהבות, שכשיתקרבו זה אצל זה הקטן מתדבק בהגדול"**.

זאגט דער חייליגער חתם סופר, אזוי ווי צוויי פלאמען פייער וואס קומען זיך צוזאמען און ווערן איין גרויסער פלאם, אזוי האט די נשמה פון שרה אמינו דא אונטן אויף דער וועלט אנגעהויבן צו פלאמען. דער אור הדביקות פון די שכינה הקדושה וואס איז למעלה האט זיך אנגעהויבן צוזאמצוקומען מיט איר נשמה, און דאס איז געווען דער ענין ווען די אש הנשמה פון שרה אמינו האט זיך פאראייניגט מיט די שכינה הקדושה. דעמאלטס איז געווארן מיתת צדיקים, מיתת נשיקה, **"כנודע שנושק נשמתה בשורש העליון"**.

זאגט ווייטער דער חייליגער חתם סופר: **"כאשר שמעה שרה שנהיה בנה עולה תמימה קדשי קדשים"**, ווען זי האט געהערט אז יצחק אבינו איז גרייט זיך מוסר נפש זיין, **"מחמת גודל שמחת נפשה"**, ווייל זי איז געווען אזוי פריליך און איר נשמה האט אזוי

געברענט, האט איר גוף עס שוין נישט געקענט צוריקהאלטן. איר נשמה איז ארויף העכער און העכער ווי א פייער, ביז עס האט זיך געטראפן מיט'ן פייער פון די שכינה הקדושה.

"עלתה נשמתה למעלה עד שנתקשרה בקשר העליון", און דעמאלטס האט זי זיך מדבק געווען בקשר העליון מיט די שכינה הקדושה **"ומתה"**, און דעמאלטס איז זי נפטר געווארן.

עס שטייט דא אין הייליגן חתם סופר אז **די תכלית פון די אבות הקדושים איז געווען 'חינוך הבנים'.**

די השתלשלות החינוך לויט"ן רמב"ם

דער **רמב"ם** (המדע, הלכות עבודה זרה פרק א'), איז מאריך מיט אן אריכות גדול די גאנצע השתלשלות פון בריאת העולם, און ער שרייבט דארט ווי אזוי אברהם אבינו איז ארומגעגאנגען אויסשרייען "ה' הוא האלקים".

דער רמב"ם זאגט דארט אז אברהם אבינו האט "מכיר געווען את בוראו", און דעמאלטס איז ער געגאנגען קעגן זיינע עלטערן, קעגן אלע גוים, און קעגן נמרוד. מען האט אים אריינגעווארפן אין כבשן האש, און ווען ער איז געראטעוועט געווארן און געזען אז מען גייט אים שוין נישט צוריקהאלטן, האט ער אנגעהויבן שרייען "ה' הוא האלקים!". ער איז געגאנגען, זאגט דער רמב"ם, פון שטאט צו שטאט און פון לאנד צו לאנד, און עס האבן זיך צוזאמגענומען טויזנטער און צענדליגער טויזנטער מענטשן וואס האבן אנגעהויבן לערנען פון אברהם אבינו, און ער האט געלערנט מיט יעדעם איינעם לויט זיין דרגה.

אבער נאכדעם זאגט דער רמב"ם א מורא'דיגע זאך: ער האט געלערנט מיט יצחק אבינו. און נאכדעם גייט דער רמב"ם אריין אין א נייע סוגיא, ער איז מסביר ווי אזוי די אבות הקדושים האבן איבערגעגעבן פון טאטע צו קינד די אמונה און תורה ומצות. דער רמב"ם זאגט אז נאכדעם איז **יצחק געגאנגען אין די וועגן פון אברהם אבינו און ער האט געלערנט מיט יעקב.** נאכדעם וואס יעקב האט עס געלערנט, **האט ער צוזאמגענומען זייניע קינדער און געלערנט מיט אלע פון זיי.** דער רמב"ם זאגט אז **יעקב אבינו האט ממנה געווען לוי אלס דער ראש ישיבה.**

מען דארף דא מציין זיין דעם **מדרש**, וואס זאגט אז וועז יעקב אבינו איז אראפ קיין מצרים, שטייט (בראשית מח, כח) "וְאֶת יְהוּדָה שָׁלַח לְפָנָיו אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לְפָנָיו גֹּשְׁנָה וַיָּבֹאוּ אַרְצָה גֹּשֶׁן", און **רש"י** ברענגט אז דאס איז געווען **"לתקן לו בית תלמוד, שמשם תצא הוראה"**, כדי צו גרינדן א מקום תורה און א ישיבה אז די קינדער זאלן האבן וואו צו לערנען גלייך וועז זיי קומען אן קיין מצרים.

(בעזה"י עוד חזון למועד וי אזוי צו מיישב זיין די סתירה, אז דא זעגן מיר אז יהודה איז געווען דער ראש ישיבה, און פריער האבן מיר געזען א לוי איז געווען דער ראש ישיבה. בפשטות איז דער תירוץ אז סיי לוי און סיי יהודה זענען געווען ראשי ישיבות, ווייל עס זענען געווען צוויי ראשי ישיבות, ויל"ע).

דער רמב"ם איז ממשיך אז אזוי האבן די אבות הקדושים איבערגעגעבן פון טאטע צו קינד: אברהם צו יצחק, יצחק צו יעקב, יעקב צו די הייליגע שבטים, און די שבטים ווייטער צו זייערע קינדער ביז משה רבינו.

עס שטייט דא אינעם רמב"ם א מורא'דיגע זאך: אז **הגם אברהם אבינו איז ארומגעגאנגען איבער די גאנצע וועלט און געהאט טויזנטער מענטשן ארום זיך, איז אבער דאס מחנך זיין די קינדער ביי אים געווען אן עיקר שבעיקרים.** מיט דעם ענדיגט דער רמב"ם צו דעם גאנצן פרק מיט אן אריכות, איבער די שלשלת פון די אבות און ווי אזוי זיי האבן איבערגעגעבן די תורה לבניהם ובני בניהם.

"ואת ביתו אחריו": אברהם אבינו לעבט אויף אייביג

יעצט לאמיר גיין זען אין **פרשת וירא** (פרק יח). דער רבוש"ע גייט איבערקערן סדום, כביכול. זאגט דער רבוש"ע: פארדעם מוז איך עס זאגן פאר אברהם אבינו. און דער רבוש"ע זאגט (פסוק יז) : "וַה' אָמַר הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה?" קען איך דען פארדעקן וואס איך גיי טון מיט סדום? איך מוז אים דאס פארציילן.

פארוואס מוז איך אים פארציילן? זאגט דער רבוש"ע (פסוק יט): "כִּי יְדַעְתִּיו" - לשון חיבה, **איך האב אים ליב.** פארוואס האב איך אים ליב? "לְמַעַן אֲשֶׁר יְצַוֶּה אֶת בָּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דֶּרֶךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן הָבִיא ה' עַל אַבְרָהָם אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר עָלָיו". **ווייל אברהם אבינו איז מחנך זיינע קינדער, ער איז מחנך יצחק אבינו.**

פרעגט רש"י: וואס טייטש "בֵּיתוֹ אַחֲרָיו"? נאכדעם וואס אברהם אבינו גייט אוועק פון דער וועלט, איז דאך שוין נישטא מער קיין 'בית אברהם'. **ווי אזוי איז שייך אז אברהם אבינו זאל לערנען מיט די דורות וואס וועלן שוין נישט זיין ביי זיין לעבן, וועז ער וועט שוין זיין אין עולם האמת?**

זאגט רש"י בשם דעם **מדרש** (בר"ר מט, ד) : **"שָׁמְרוּ דֶּרֶךְ ה' כדי שיביא ה' על אַבְרָהָם וגו'. על בית אברהם לא נאמר אלא על אברהם,**

למדנו כל המעמיד בן צדיק כאילו אינו מת". דער מדרש זאגט אז אויב מען לאזט איבער א בן צדיק, איז עס כאילו מען לעבט ווייטער. דאס איז דער פשט אינעם פסוק "וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו", אז **ווען אברהם אבינו לערנט מיט יצחק, פאָרט עס ווייטער, ווייל יצחק וועט לערנען מיט יעקב, און יעקב מיט די שבטים און מיט גאנץ כלל ישראל**. ממילא קומט אויס אז אברהם אבינו לעבט ווייטער.

דער אייבערשטער האט ליב אברהם - נישט וועגן זיינע שווערע נסיונות

לאמיר זיך דא אפשטעלן.

די הייליגע אבות האבן געהאט נסיונות וואס מיר קענען זיך נישט פארשטעלן. "עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכולם". דער רבוש"ע האט אויסגעפרואווט די אבות און די אמהות מיט נסיונות וואס מיר האבן נישט קיין שום השגה אין זיי. בזכות די אבות זענען מיר נאך דא היינט, און מיר זאגן ביי יעדע שמונה עשרה "וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם". בזכות די אבות און די אמהות בלייבן די זכותים פאר אונז, און מיר האבן א גאולה אין די היינטיגע צייטן בזכות זיי.

אבער ווען מען קוקט אריין אינעם פסוק, זעט מען אז דער רבוש"ע זאגט: דו ווייסט פארוואס איך האב ליב אברהם אבינו? **עס שטייט נישט קיין איין ווארט וועגן די נסיונות. עס שטייט אז איך האב ליב אברהם אבינו ווייל ער מחנך זיינע קינדער.**

דאס ברענגט דאך אזוי שטארק ארויס דער רמב"ם. נאכדעם וואס אברהם אבינו האט געהאט צענדליגער טויזנטער מענטשן און תלמידים ארום זיך, זאגט דער רמב"ם אז ער איז געגאנגען לערנען מיט יצחק. דער רמב"ם מאכט דערנאך א גאנצע עסק פון דער השתלשלות, און אזוי ענדיגט ער דעם פרק. ווייל **דו דארפסט וויסן אז דער עיקר איז צו לערנען מיט די קינדערלעך, און דאס איז דער שפיץ פארוואס דער אייבערשטער האט ליב געהאט אברהם אבינו.**

די מחיצה פון דער גאס: דער ערשטער שריט אין חינוך

וועט א מענטש פרעגן: **ווי אזוי גיי איך טאקע צו? ווי אזוי איז מען מחנך די קינדער?**

איידער דער רמב"ם ברענגט אראפ אז אברהם אבינו האט מחנך געווען יצחק, ברענגט ער אן הקדמה אז עס איז געווען א וועלט וואס איז געווען תוהו ובוהו. זאגט דער הייליגער רמב"ם: **אברהם אבינו איז געגאנגען קעגן די גאנצע וועלט**. דאס איז דער ערשטער וועג ווי אזוי מען איז מחנך קינדער. אויב טאטע-מאמע ווילן מחנך זיין די קינדער, איז די ערשטע זאך אז מען מוז מאכן א חומה ארום זיך; עס קען מיך נישט אנגיין וואס די גאנצע וועלט טוט.

אין די היינטיגע צייטן איז עס פאר אונז פיל גרינגער, ב"ה. הגם יעדער ווייסט ווי אזוי די וועלט זעט אויס - מען דארף עס נישט מסביר זיין - אבער מיר האבן ב"ה געהאט צדיקים. מיר האבן געהאט נאך דער צווייטער וועלט-מלחמה סיי אין ארץ הקודש און סיי אין חוץ לארץ גדולי עולם, אדמורי"ם, רבנים און ראשי ישיבות, עס זענען געקומען הייליגע צדיקים אין יעדע קהילה און חסידות און אוועקגעשטעלט גדרים וסייגים וואס האבן אונז אפגעטיילט פון די גאס.

ממילא האבן מיר היינט אין דעם ענין א געוואלדיגע הרחבה, ב"ה מיר האבן אן אויסגעטראטענעם וועג. אין א געוויסער וועג האבן מיר א געוואלדיגע מחיצה פון דער גאס, אזוי אז יעדער קען מחנך זיין זיינע קינדערלעך לתורה ויראת שמים.

אבער מיר האבן אנדערע נסיונות:

ווען א מענטש וויל אריינשטעלן אין זיין שטוב און אריינברענגען אין זיינע קינדער אהבת תורה, יראת שמים, א ביטול צו צדיקים און תלמידי חכמים, ווען ער וויל אריינברענגען אין זיינע קינדערלעך א העכערקייט אין א שבת אדער אין א תפילה, דא האט ער שוין נייע נסיונות. פארוואס? ווייל **ער שעמט זיך פון דער גאס, ער שעמט זיך פונעם שכן, ער שעמט זיך פון זיין משפחה אדער פון חברים**. זיי קענען אים אפשר זאגן עטליכע ווערטער: **"וואס ביסטו אזוי עקסטרעם? פארוואס ביסטו מחנך די קינדער אזוי פרום און ערליך? פארוואס פאדערסטו פון זיי אזוי פיל?"**

דערצו דארפן מיר האבן א געוואלדיגע שטארקייט. פונקט ווי ביי אברהם אבינו, זאגט דער הייליגער רמב"ם: קודם איז ער געגאנגען קעגן די גאנצע וועלט, און נאכדעם האט ער מחנך געווען די גאנצע וועלט. איינמאל די השפעה פון דער וועלט האט שוין נישט געהאט אזא שטארקייט, ערשט נאכדעם ברענגט דער רמב"ם אראפ אז ער האט מחנך געווען יצחק.

יעצט, מיר גייען נישט זאגן אז דער רמב"ם לערנט אונז דא אויס א סדר אז קודם זאל מען מאכן א מחיצה און ערשט נאכדעם

מחנך זיין די קינדער. מען מוז מחנך זיין די קינדער פון דער ערשטער מינוט אן; גראד ווען דאס קינד ווערט געבוירן דארף מען שוין מחנך זיין. ווי צדיקים האבן געזאגט: **"דער חינוך פאנגט זיך נישט אן ווען דאס קינד ווערט געבוירן, נאר דער חינוך פאנגט זיך אן ווען די טאטע-מאמע ווערן געבוירן"**. אבער וואס דער רמב"ם וויל אונז דא ארויסברענגען איז, אז אויב דו ווילסט מחנך זיין און גיין בדרכי אבות, זאלסטו וויסן אז אברהם אבינו האט מחנך געווען יצחק, און יצחק דעם יעקב, נאר ווען **מען האט געהאט א מחיצה פון דער וועלט און מען האט נישט געהאט קיין השפעה פון דער גאס.**

און פאר אונז גערעדט, ווי מיר האבן שוין פריער דערמאנט וועגן די השפעה פון די וועלט, האבן מיר ב"ה געהאט א געוואלדיגע הדרכה פון די הייליגע צדיקים. אבער יעצט דארף מען שטארק ארבעטן אז מיר זאלן נישט נתפעל ווערן פון די גאס.

פאר ר' יענקל'ס שטוב דארף מען דאך אנטראגן עפעס אנדערע סארט שידוכים...

און דער אמת איז, אזוי ווי מיר האבן שוין דערמאנט כמה פעמים, אז די ווערטער און די פתגמים וואס די גאס זאגט און וואס מ'הערט, איז נאר פאר די ערשטע חודש צייט. נאך צוויי-דריי חדשים וועסטו הערן אנדערע ווערטער:

האסט געזען וואס עס איז געווארן מיט יענקל'ס שטוב?

האסט געזען זיינע קינדער ווי אזוי זיי דאווענען?

האסט געזען יענקל'ס בחורים ווי אזוי זיי קומען אריין שבת נאכמיטאג אין בית המדרש און הארעווען א גאנץ נאכמיטאג?

האסט געזען זיין בחור וואס איז אין שידוכים, ווי אזוי ער הארעוועט אריין שעות ארוכות א גאנצע מוצאי שבת?

האסט געהערט וואספארא שבת קודש ער פירט דארט מיט זיינע קינדער? ס'איז ממש מעין עולם הבא!

פלוצלינג וועסטו זען ווי די גאנצע גאס - די זעלבע וואס האבן פרובירט דיר צו זאגן דעות, און דו האסט זיך געשעמט און געהאט מניעות פון זיי - פלוצלינג גייט זיך דער זייגער איבערדרייען... פלוצלינג גייען זיי דיך אנהייבן מכבד צו זיין און ארויפקוקן אויף דיר, און דערנאך וועלן די שדכנים פלוצלינג אנהייבן צו זאגן: **"יא, פאר ר' יענקל'ס שטוב דארף מען דאך אנטראגן עפעס אנדערע סארט שידוכים..."**

און דאס איז נאר געקומען ווייל דו האסט זיך גענומען אין די הענט אריין, דו מיט דיין ב"ב, און געזאגט: **"איך גיי אוועקשטעלן א לעכטיגע שטוב, און איך גיי זיך נישט וויסנדיג מאכן פון וואס יענער זאגט!"**

וועסטו זען מיט די צייט, יעדער וועט דיך משבח זיין און ארויפקוקן אויף דיר. יעדער וועט וועלן האבן קינדער ווי דיינע, און יעדער וועט זאגן "ישימך אלקים כאפרים וכמנשה - איך וויל האבן אזעלכע לעכטיגע קינדער ווי דיינע". דו וועסט זען ווי די שדכנים און אלע אנדערע וועלן דיך ארויפקוקן און משבח זיין.

למעשה

די נקודה וואס מ'דארף וויסן איז, אז מ'דארף אריינלייגן כוחות עצומות אין די קינדער. דאס קען מען נאר באווייזן ווען מיר וועלן האבן א מחיצה של ברזל צו די גאס, און מיר וועלן זיין קלאר ביי זיך נישט צו כאפן קיין התפעלות פון קיינעם. מיר וועלן טון דעם רצון השם, גיין בדרכי צדיקים, און מחנך זיין אונזערע קינדער צו תורה, יראת שמים און מדות טובות, און מיר זאלן זוכה זיין צו "ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצות", אמן!

די גאלדענע ירושה וואס די אבות האבן אונז איבערגעלאזט: כח התפילה

דער כח התפילה אין סדר בראשית

ווען מיר קוקן אריין אין די סדרות פון ספר בראשית, זען מיר אז די גאנצע צייט איז מען פארנומען מיט תפילה.

ביי אדם הראשון ברענגט **רש"י** אראפ די באקאנטע מדרש אויפן פסוק (בראשית ב, ה) "וְכָל שִׂיחַ הַשָּׂדֶה טֶרֶם יִהְיֶה בָּאָרֶץ", אז ווען אדם הראשון איז באשאפן געווארן, איז נאכנישט געווען ווער עס זאל ארבעטן אויף די אדמה. ווי רש"י זאגט, איז נאכנישט געווען עמיצער וואס זאל מכיר טובה זיין און דאוונענען פאר רעגן. אבער ווען אדם הראשון איז געקומען און ער האט געדאוונענט, דעמאלטס איז ארויסגעקומען די גראז און עס האט אנגעהויבן וואקסן. די גראז איז שוין באשאפן געווארן פיל פריער, נאר אינמיטן די וואך, אבער ווען איז עס ארויסגעקומען בפועל? ערשט פרייטאג, **דורך תפילה**.

די זעלבע זאך זעען מיר ביי נח. מיר ווייסן אז דער **זוהר הקדוש** זאגט אז דעם מבול רופט מען אָן "**מי נח**". לכאורה, וואס האט עס מיט נח? נאר דער תירוץ איז, אז **ער וואלט געדארפט מתפלל זיין**. דאס ווייזט אונז ווייטער די כח התפילה. ביי די ייליגע אבות הקדושים, ווען מיר קוקן אין די סדרות, זען מיר א גאנצע צייט תפילה, און דא דארף מען זיך אפשטעלן.

פארוואס פאנגט זיך די תורה אן מיט סדר בראשית?

בעצם שטעלט זיך א געוואלדיגע קשיא: **די תורה הקדושה וואלט זיך דאך געדארפט אנפאנגען ביי פרשת יתרו, ביי קבלת התורה, פארוואס פאנגט זיך די תורה אן מיט גאנץ ספר בראשית?**

דער הייליגער **רבינו תם** האט מחבר געווען דעם 'ספר הישר' (לויט דער **חיד"א** האט עס **רבינו זרחי'** מחבר געווען), און ער איז מסביר דארט א מורא'דיגן יסוד פארוואס די אבות הקדושים ווערן אנגערופן 'ישרים'.

ער זאגט אז א מענטש קען מקיים זיין די גאנצע תורה, אבער נאכדעם גייט ער זיך פרעגן א שאלה: "בין איך אויף א ריכטיגן וועג צי נישט?" זאגט דער הייליגער רבינו תם אז עס איז דא א וועג ווי אזוי דו קענסט זען צי דו ביסט אויף א ריכטיגן וועג, און דאס איז: **מאך אויף סדר בראשית. אין סדר בראשית זעט מען ווי אזוי די הייליגע אבות און אמהות האבן געלעבט**.

זיי ווערן אנגערופן 'ישרים', אזוי ווי בלעם הרשע האט געזאגט (במדבר כג, י) "תָּמֹת נַפְשִׁי מוֹת יְשָׁרִים". בלעם הרשע - וואס לויט איין דעה אין חז"ל איז ער געווען 'לבן' אלייניס, לויט א צווייטע דעה זיין זון, און לויט א דריטע דעה זיין אייניקל - האט גאנץ גוט געוואוסט ווער אברהם אבינו איז געווען און ווער די אבות און אמהות זענען געווען. ער האט געזאגט: "**איך וויל אוועקגיין פון די וועלט אזוי ווי די אבות און אמהות**", און ער האט זיי גערופן 'ישרים'.

זאגט דער הייליגער רבינו תם: די אבות און אמהות זענען געווען ישרים, און דער רבוש"ע וויל אנפאנגען די תורה הקדושה מיט זייערע מעשיות כדי אונז צו זאגן: **דו ווילסט וויסן ווי אזוי דו דארפסט זיך אויפצופירן?** דו גייסט טאקע מקבל זיין די תורה אין פרשת יתרו, אבער נאכדעם וואס דו ביסט שוין מקבל די תורה, ווילסטו וויסן צי דו ביסט אויפן ריכטיגן וועג? ווייל יעדער מענטש קען נעמען די תורה הקדושה און עס אויסטייטשן אויף פארשידענע וועגן, און נאכדעם זאגן אז דאס איז דער פשט אין פסוק, אין גמרא, אדער אין שולחן ערוך.

אבער נאכדעם וואס דו האסט שוין אוועקגעשטעלט דיין לעבן, דארפסטו זיך פרעגן: "**איך בין טאקע אויסגעהאלטן לויט יעדן סעיף קטן אין שולחן ערוך, אבער קען איך אריינגיין אין דעם אוהל פון די אבות און אמהות? שטימט מיין התנהגות מיט זייער התנהגות? אדער זעט עס נישט אויס אזוי אייגנשטימיג?...**"

זאגט דער הייליגער רבינו תם: דער רבוש"ע האט אונז אוועקגעשטעלט סדר בראשית מיט די אבות און אמהות וואס ווערן אנגערופן ישרים, (און דערפאר האט ער א נאמען געגעבן פאר זיין ספר 'ספר הישר'). זיי שטעלן אונז אוועק וואס

עס מיינט צו זיין גראד.

אויב אזוי, לאמיר זיך אביסל מתבונן זיין וואס עס האט בולט געווען בייַ די אבות הקדושים.

אמונה ובטחון און תפילה: דער מפתח פון די אבות

מיר אלע ווייסן אז בייַ די אבות הקדושים האט בולט געווען זייער עמידה בנסיונות - נסיונות וואס מיר האבן נישט קיין שום השגה אין זיי. די וועג און דער מפתח ווי אזוי זיי זענען עומד געווען בנסיון איז געווען: א) דורך **אמונה ובטחון**, און ב) דורך **תפילה**. דאס זעט מען הלוך וחזור אין גאנץ סדר בראשית; סיי בייַ אדם הראשון, סיי בייַ די אבות און סיי בייַ די אמהות. נאכאמאל אמונה ובטחון, און נאכאמאל תפילה. דא דארף מען זיך אפשטעלן און מתבונן זיין.

וועו מיר וואלטן היינט דארפן עפעס א בקשה אדער א ישועה, און די אבות און אמהות וואלטן געווואינט דא אראפ די גאס, וואס וואלט געווען די ערשטע זאך? מיר וואלטן געלאפן זיי געבן א קוויטל און בעטן א ברכה! דאס איז טאקע א מורא'דיגע התנהגות און א וויכטיגע זאך.

מיר זענען טאקע בייַ די אבות הקדושים אליינס אז זיי זענען אויך געגאנגען צו צדיקים. רבקה אמנו איז געגאנגען צו בית מדרשו של 'שם ועבר' ער זאל מתפלל זיין פאר איר, און רחל אמנו איז געגאנגען צו יעקב אבינו וועו זי האט געווואלט קינדער. אוודאי איז גיין צו צדיקים א זאך וואס די אבות און אמהות האבן געטון און מיר דארפן עס אויך טון. אבער מיר מוזן וויסן אז עס איז געווען א עיקר וואס די אבות און אמהות האבן געטון, וואס דאס דארפן מיר זיך לערנען: **דאוועגען.**

תפילה אלס די ערשטע השתדלות

וועו מיר ווילן א ישועה און מיר ווילן אז דער אייבערשטער זאל אויסהערן אונזער בקשה, איז די שאלה: **וואס איז די ערשטע זאך וואס מיר טוען? לויפן מיר צו סגולות און צו כל מיני וועגן... אדער לויפן מיר אין דעם וועג וואס די אבות און אמהות האבן אונז אויסגעטראטן - דאס הייסט אויפמאכן א תהלים'ל און אויסגיסן דאס הארץ ביים דאוועגען?**

אויב מען עפנט אויף סדר בראשית, זעט מען אז דאס האבן זיי אליינס געטון. אויף יעדן שריט און טריט האבן די אבות הקדושים געדאוועגט נאכאמאל און נאכאמאל.

די אבות און אמהות וואס האבן כביכול געדעדט מיטן אייבערשטן און געהאט די גרעסטע התגלות'ן - די תורה הקדושה פאנגט זיך אן מיט זיי. זיי האבן געקענט מאכן מופתים און האבן געוואוסט אלע מיני סגולות; זיי זענען געווען אזוי נאנט צום אייבערשטן, אבער וואס האבן זיי געטון וועו זיי האבן עפעס געדארפט? **תפילה.** זיי האבן געדאוועגט. פאר יעדע פיצעלע זאך האבן זיי געדאוועגט. וועו אליעזר איז געגאנגען זוכן א שידוך, איז דא א גאנצע פרשה וואס רעדט נאר פון איין זאך: **תפילה.**

חז"ל זאגן אונז: **"יפה שיחתן של עבדי אבות יותר מתורתן של בנים"** (מובא ברש"י בראשית כד, מב, בשם המדרש). וואס זעט מען דערפון? בייַ א שידוך פון די הייליגע אבות און אמהות, וואס דארף מען לכאורה דאוועגען?

ערשטנס, **מיר ווייסן דאך אז פערציג טעג פארן יצירת הולד רופט מען אויס "בת פלוני לפלוני"?**

צווייטנס, **מען רעדט דא פון א שידוך פון די אבות און אמהות אליינס?**

דריטנס, **מען רעדט דא פון דעם עתיד פון כלל ישראל, וואס פעלט אויס צו דאוועגען און וואס דארף מען בעטן?**

דער תירוץ אויף דעם איז, אז ס'איז טאקע אמת אז "מכריזין בת פלוני לפלוני", און ס'איז טאקע אמת אז מ'רעדט דא פון די אבות און אמהות און פונעם עתיד פון כלל ישראל. אבער דער רבוש"ע זאגט אונז: **אזוי שטעלט זיך אוועק כלל ישראל - מ'מוז דאוועגען! און דורך דאוועגען ארבעט עס.**

וועו מיר טראכטן אז מיר דארפן א ישועה, אדער עפעס וואס דער אייבערשטער זאל ממלא זיין אונזער בקשה, לאמיר קודם טראכטן: **אויב אברהם אבינו און שרה אמנו וואלטן דא געווען ביים עק פונעם גאס, און מיר וואלטן אריינגעלאפן צו זיי זאגן: "אברהם אבינו, שרה אמינו, איך דארף א ישועה!", וואס וואלטן זיי אונז אלס ערשטע זאך געענטפערט? זיי וואלטן אונז געענטפערט: אמונה, בטחון, און תפילה.**

אודאי וואלטן זיי אונז געגעבן א ברכה, אודאי וואלטן זיי געלייענט אונזער קוויטל און אפשר געגעבן א סגולה... אבער זיי וואלטן אונז געזאגט "אמונה, בטחון און תפילה", ווייל דאס איז וואס זיי אליין האבן געטון.

גיין אין די וועגן פון די אבות און אמהות

מיר דארפן וויסן אז כאטש פרשת יתרו הייבט זיך אן מתן תורה, איז דא אן הקדמה פון א גאנצע סדר בראשית, פון פרשת בראשית ביז ויחי, וואס דאס אנטפלעקט אונז אז ווען דו ביסט מקבל די גאנצע תורה, דארפסטו א גאנצע צייט קוקן און זען: צי שטים איך מיט די אבות און אמהות? צי גיי איך אין זייערע וועגן אדער נישט? דאס וועט קלאר מאכן צי איך בין טאקע אויפן ריכטיגן וועג.

און יעצט בנוגע די נקודה פון תפילה: אודאי האט יעדער מקורות פון חז"ל און מדרשים אויף אלע מיני סגולות און ברכות, און אלעס שטייט טאקע אין חז"ל. אבער מיר דארפן אויך קוקן אויף די אבות און אמהות - וואס האבן זיי בעיקר געטון? **זיי האבן געהאט אמונה און בטחון און זיי האבן געדאוונט.**

דער אייבערשטער לייגט אוועק יעדע תפילה

עס איז דא א מורא'דיגע מעשה פונעם הייליגן **'חזון איש'** זי"ע, וואס דאס איז ממש א געוואלדיגער פתח פאר דער ענין פון תפילה.

ווען מ'קומט צו די סוגיא פון תפילה, קומט דער יצר הרע יעדן טאג, וואך נאך וואך, חודש נאך חודש און יאר נאך יאר, מיט דעם זעלבן אלטן צובראכענעם ניגון... ער זאגט אז מ'האט שוין אזוי פיל מאל געדאוונט און מ'איז נישט געהאלפן געווארן, און אפילו ווען מ'איז יא געהאלפן געווארן, איז עס נאר א קליינע פראצענט... אזוי קומט דער יצר הרע און ער מאכט אונז שוואך דעם גאנצן כח התפילה.

ווי אזוי גיט מען זיך אן עצה?

עס איז דא א מורא'דיגע תירוץ וואס שטייט אין חז"ל און אין די מדרשים, אבער די מעשה מיטן חזון איש ברענגט ארויס די וועריטער פון חז"ל מיט א מורא'דיגן גלאנץ.

די אנשי כנסת הגדולה, וואס האבן מתקן געווען דעם נוסח התפילה, זאגן אונז: "כי אתה שומע תפלת כל פה". דער אייבערשטער הערט אויס יעדן דאוונענען! יעדע תפילה ברעכט דעם הימל, יעדע תפילה הערט דער אייבערשטער אויס און ער ענטפערט דערויף. ווי דער הייליגער **'בית אהרן'** פון **קארלין** זי"ע זאגט אויף "כי אתה שומע תפלת כל פה" - **אפילו אויב עס איז נאר ארויסגעקומען פונעם מויל, איז דער אייבערשטער שומע די תפילה.**

די שאלה איז נאר **'וואו' מ'לייגט אוועק די תפילה.** דער אייבערשטער איז דאך דער מקור הטוב, "הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך, כי מעולם קוינו לך". דער רבוש"ע זאגט: "איך בין דער גרעסטער בעל חסד, איך בין דער מקור החסד והרחמים. אויב איך ענטפער דיין תפילה יעצט, האסטו צען טויזנט דאלאר אין די באנק. **אבער אויב איך לייג עס אוועק אויף א האלב יאר ארום אדער צען יאר ארום, וועט דארט זיין פיל מער - א מיליאן דאלאר.** לאז מיך מאכן די חשבונות!..."

קומט אויס אז יעדע תפילה ווערט געענטפערט. **יעדע שחרית פועל'ט! יעדע קאפיטל תהלים פועל'ט! יעדעס מאל וואס א מענטש גייט אויפן גאס, אויפן וועג אהיים, צום בית המדרש אדער גייט איינקויפן, און אינמיטן גיט זיך ארויס א תפילה: "רבונו של עולם, העלף מיר מיין קינד זאל לערנען פלייסיג", "רבונו של עולם, העלף מיר איך זאל מצליח זיין אין פרנסה", "רבונו של עולם, העלף מיר איך דארף טון א שידוך" - יעדע תפילה פועל'ט!**

די שאלה איז נאר 'וואו' דער רבוש"ע, וואס איז דער מקור החסד, לייגט אוועק די תפילה. אבער פועל'ן פועל'ט מען.

די מעשה פונעם "חזון איש" אין בני ברק

מיט דעם יסוד לאמיר יעצט צוגיין צו די מעשה פונעם הייליגן חזון איש זי"ע.

כידוע איז דער חזון איש ארויפגעקומען פון חוץ לארץ קיין ארץ ישראל. עס איז באקאנט דער בריוו וואס דער גאון ישראל וקדושו **רבי חיים עוזר** זי"ע האט דאן געשריבן אויפן חזון איש: **"ארי עלה מבבל"**. ער האט זיך באזעצט אין בני ברק און אנגעהויבן כובש זיין ארץ ישראל. ער האט אריינגעברענגט הלכות שמיטה און א רוח התורה, ועוד ועוד, און ממש אויפגעלעבט גאנץ ארץ ישראל.

איינע פון די זאכן וואס זענען נישט אזוי באקאנט איז, אז דער חזון איש האט געפירט א שוועכערע מלחמה קעגן די ממשלה, באהאלטענערהייט. וואס זיי פלעגן טון איז, אז אלע אידן וואס פלעגן קומען קיין ארץ ישראל פלעגן זיי אפווארטן ביים שיף, זיי אריינליינגן אין קיבוצים, און מ'האט נעבער גענומען די יוגנט און זיי געמאכט אראפפארן פונעם וועג רח"ל. דער חזון איש פלעגט ארויסשיקן בחורים וואס זענען געווען גדולי

תורה, ווי **רבי יאנקעלע גאלינסקי** זצ"ל און **רבי שלום שוואדראן** זצ"ל - ער פלעגט ארויסשיקן ממש כלים מופלגים זיי זאלן גיין ארויסראטעווען בפועל יונגלעך און בחורים פון די קיבוצים.

עס איז געווען א משפחה ווען רבי יאנקעלע גאלינסקי און אנדערע זענען געווען פארמישט בשליחות פונעם חזון איש, און זיי האבן געטון א גוטע ארבעט. יענער בחור איז געווארן א ריזיגער תלמיד חכם, חתונה געהאט אין א פרומע שטוב, און געהאט גאר ערליכע קינדער. אבער זיין טאטע איז געווען ממש פון די ראשי הכופרים אין די דעמאלטיגער ממשלה.

די טרערן פון א באבע גייען נישט לאיבוד

רבי יאנקעלע גאלינסקי האט געפרעגט דעם הייליגן חזון איש: **"ווי אזוי קומט זיך פאר אזא מענטש אזעלכע קינדער? ווי אזוי קומען אים אזעלכע אייניקלעך?"** האט דער הייליגער חזון איש געזאגט: **"איך געדענק נאך ווען די באבע אין קוסובה איז געזעצן שבעה, און זי האט געווייינט אויף איר קינד וואס איז אראפ פונעם דרך".**

כידוע איז דער חזון איש געבוירן געווארן אין דער שטאט קוסובה, וואו זיין טאטע **רבי שמריהו קארעליץ** זי"ע איז געווען דער רב. ער האט געדענקט ווי די גאנצע שטאט האט זיך איבערגעדרייט ווען א מאמע איז געזעצן שבעה אויף איר קינד - דער אויבנדערמאנטע ראש הכופרים - וואס איז נעבער דעמאלטס ארויפגעגאנגען קיין ארץ ישראל און איז געווען א באקאנטער מענטש וואס האט ל"ע געוואלט טון נישט גוטע זאכן פאר כלל ישראל און פאר די יהדות החרדית. זי האט דעמאלטס געווייינט און געדאונט צום אייבערשטן. האט דער חזון איש געזאגט: **"איך האב דעמאלטס געטראכט צו זיך: די טרערן וועלן נישט גיין לאיבוד".** און אזוי איז טאקע געווען.

די טרערן זענען דאן געגאנגען צו אירע אייניקלעך און די אור-אייניקלעך. האט רבי יאנקעלע גאלינסקי געפרעגט דעם חזון איש: **"פארוואס האט עס נישט געקענט פועל'ן אויף איר זון?"**

האט דער חזון איש געזאגט, אז ווען א מענטש איז עלטער און איז א בעל בחירה, איז שווערער אז די טרערן זאלן ארבעטן. אבער אויף די קינדער שפעטער, די אייניקלעך און די אור-אייניקלעך וואס זענען נאך געווען יונג, האבן אירע טרערן שנעלער געקענט פועל'ן. דער חזון איש האט אויסגעפירט צו רבי יענקעלע גאלינסקי: **"טרערן און תפילות פון א באבע גייען נישט לאיבוד!"**

אפילו א תפילה "משפה ולחוץ" פועל'ט

מיר דארפן וויסן, אז ווען מיר שטעלן זיך דאוונענען און מיר עפענען אויף דעם תהילים, דארפן מיר וויסן אז מיר האבן געפועל'ט הונדערט פראצענט! עס מאכט נישט אויס צי די תפילה איז געווען מיט אסאך כוונה אדער מיט וויניג כוונה, מיט אסאך הארץ אדער מיט א ביסל הארץ. אפילו אויב די תפילה איז נאר געווען 'משפה ולחוץ', זאגט דער בית אהרן: "כי אתה שומע תפילת כל פה" - אפילו א תפילה וואס איז נאר א 'פה', עס קומט נאר פונעם מויל! יעדע תפילה רייסט דורך די הימלען! יעדע תפילה הערט דער אייבערשטער אויס! און יעדע תפילה איז דער אייבערשטער ממלא די בקשה.

די שאלה איז נאר, **ווי אזוי שטעלט מען אויס די מאפע?**

דאס לאז איבער פארן רבוש"ע... ער ווייסט פיל בעסער ווי אונז.

לאמיר פרעגן א שאלה: אויב מ'וואלט געפרעגט א מענטש אין הימל, "האסט געדאוונט? יעצט זאג אונז, זאל מען ערפילן דיין בקשה פונקטליך ווי דו ווילסט, אדער דער רבוש"ע זאגט 'איך וויל לייגן די תפילה אויף א בעסערן פלאץ'?"

ווער וואלט געטראכט א סעקונדע און נישט אויסגעשריגן: "רבוש"ע! די תפילה זאל נתמלא ווערן פונקט אזוי ווי דו ווילסט!" אזוי ווי עס שטייט (משניות ברכות ד, ד) "הטוב בעיניך עשה" - רבוש"ע, טו וואס איז גוט אין דיינע אויגן. מיר אלע וואלטן אויסגעשריגן: "אוודאי, רבוש"ע, לייג אוועק די תפילה וואו דו פארשטייסט".

צוגיין צו תפילה מיט חיזוק און בטחון

אויב אזוי, דארפן מיר וויסן אז מ'דארף צוגיין צו תפילה מיט א געוואלדיגן חיזוק און מיט א שטארקן בטחון, אז הונדערט פראצענט פועל'ן מיר מיט יעדע תפילה. און ווען א מענטש גייט צו מיט אזא צוגאנג צו תפילה, דאוונענט זיך עס אינגאנצן אנדערש!

גע'פועל'ט אלעס גוטס!

די כח פון יעדע קלייניע פעולה און לימוד התורה

דער יסוד פון רבי חיים וואלאזשינער

אין ספר **'תורת חיים'** (עמוד קט"ז) ווערט געברענגט א מורא'דיגע מעשה:

ס'איז אמאל געקומען א גביר, א תומך תורה פון די וואלאזשינער ישיבה. ער קומט אריין אין ישיבה און ער זעט דארטן ווי דער הייליגער גאון ישראל וקדושו, **רבי חיים וואלאזשינער** זי"ע, שטייט און איז זיך מפלפל אין א רמב"ם, ווען זיינע הייליגע תלמידים זענען ארומגערינגלט נעבן אים, אזוי ווי א שר צבא האט ער געפירט א מלחמתה של תורה.

ווען זיי האבן געענדיגט, גייט ער צו צום הייליגן ראש ישיבה און זאגט אים: **"רבי, איך האב געוואלט פרעגן א קשיא: איר האט דאך דא הונדערטער תלמידים אין וואלאזשין, שיק אפאר קיין בערלין!"** - די השכלה האט זיך דעמאלטס לייידער געבושעוועט און זיך פארשפרייט - **"שיק אפאר תלמידים קיין בערלין זיי זאלן משפיע זיין דארטן, כדי מ'זאל ח"ו נישט אריינגיין אין אוניוועדסיטעט"**.

האט אים רבי חיים וואלאזשינער געזאגט: **"דו האסט א טעות. ווען א בחור אין וואלאזשין הארעוועט אויף א תוספות און א רמב"ן, שמד'ט זיך איין איד ווייניגער אין בערלין!"**

כלל ישראל - א קומה שלימה

דער הייליגער **'חזון איש'** זי"ע אין 'אגרות חזון איש' (חלק ג' סימן ס"ב) זאגט: כלל ישראל איז א קומה שלימה. ס'איז דא דער ארץ, ס'איז דא דער מוח, ס'איז דא די אויגן - די ויכטיגסטע אברים אין א מענטש. ווען דער מוח פון א מענטש איז במנוחה, ווען דאס הארץ פון א מענטש איז בשמחה, און ווען זיינע אויגן זענען ליכטיג און קלאר, איז דער גאנצער מענטש פול מיט ענערגיע. אבער טאמער חלילה ער האט א קאפ-ווייטאג, אדער זיין הארץ איז נעבעך בצער, אדער אין די אויגן איז דא א שמוצל ח"ו, דעמאלטס קען ליידער דער גאנצער גוף נישט פונקציאנירן.

האט דער הייליגער חזון איש געזאגט: **ווען אידישע קינדער זיצן און לערנען** - די קינדער אין תלמוד תורה, די בחורים אין די ישיבות, די כולל אינגעלייט אין די כוללים, און ווען די בעלי בתים זיצן און לערנען אין די בתי מדרשות פארטאגס און ביינאכט, אדער אינמיטן טאג כאפן זיי א בלאט גמרא - **זאלסטו וויסן אז הונדערטער און טויזנטער אידישע קינדערלעך איבער די וועלט ווערן צוריקגעהאלטן פון אראפגיין פונעם אידישן דרך, ווייל גאנץ כלל ישראל איז איין קומה שלימה!**

יעדע שורה גמרא, יעדע ברכה וואס מען מאכט, יעדע "הללוי-ה", און יעדע זאך וואס א מענטש טוט מיט כוונה, משפיע זיין אויף גאנץ כלל ישראל!

דו ביסט א רבי פון כלל ישראל!

די ביסט א רבי פון טויזענטער בעלי תשובה!

דאס איז דער געוואלדיגער כח פון א איד וואס לערנט "איין" שטיקעלע גמרא!!!

דער חלק און שכר פון נשים צדקניות

און דאס איז אפילו **נשים צדקניות** וואס זענען פטור פון לימוד התורה:

דער הייליגער חזון איש האט געזאגט, אז זיי האבן צוויי מצוות וואס זענען שקול כנגד תלמוד תורה פונקט ווי ביי די מענער. די ערשטע מצוה, האט ער געזאגט, איז **די מצוה פון 'צניעות'**. די צווייטע מצוה, האט דער חזון איש געזאגט, איז **מחנך זיין די שטוב און די קינדערלעך אז זיי זאלן גיין אויפן דרך התורה והיראה.** דעמאלטס האבן זיי א שכר וואס איז שווה בשווה מיט די מצוה פון תלמוד תורה.

הרה"ק רבי גרלי' משה בן הרה"ק רבי שלמה'קע זי"ע מזוועהיל - יומרה"ק ב"ר חשון

מען שטראמט צום ציון הקדוש

בסייעתא דשמיא וועלן מיר דערציילן פונעם הייליגן **רבי גדלי' משה** בן הרה"ק **רבי שלמה'קע פון זוועהיל** זי"ע, וואס ליגט אין ירושלים עיר הקודש, אינעם 'שעיך באדא"ד' בית החיים.

מיר וועלן אביסל ארומרעדן איבער די גרויסקייט פון דעם קבר, וואס איז ממש אין די לעצטיגע יארן געווארן א תל תלפיות. אלפים אלפים אידישע קינדער גייען צום קבר, און מען רעדט נישט דוקא אינעם טאג פונעם יארצייט.

די סגולה פונעם קבר און דער מנהג "שני וחמישי ושני"

עס איז באקאנט געווארן אלס א סגולה צו קומען **"שני וחמישי ושני"**.

מיר האבן געוועדט צו אייניקלער, זוועהילער אייניקלער, און זיי אליין וויסן נישט פונקטליך וואס עס איז דער מקור פון וואו דאס איז אנגענומען געווארן וועגן שני וחמישי ושני.

אבער ווי מיר וויסן שוין, איז מקובל פונעם הייליגן **בעש"ט הקדוש** זי"ע אז אלע ספרים הקדושים ביזן מהרש"א ועד בכלל זענען געשריבן געווארן מיט 'רוח הקודש', און פון דארט און ווייטער, א ספר וואס ווערט נתקבל ביי כלל ישראל איז אויך מיט רוח הקודש. **רוח הקודש מיינט אז עס איז דא א רוח קדושה ממרום.** אזא מקום קדוש וואס ווערט אזוי נתקבל, דארף מען וויסן אז "הלא דבר הוא". און אז כלל ישראל האט דאס אנגענומען איז עס א סימן מן השמים אז דאס איז א הייליגע זאך.

מיר וועלן דערציילן עטליכע נקודות צו זען אפשר די סיבות פארוואס דער פלאץ איז אזוי נתקבל געווארן ביי כלל ישראל.

די הרגשה פונעם הייליגן בעלזער רב ביים קבר

עס האט דערציילט **ר' שלמה פרישטיק**, און עס ווערט אראפגעברענגט אין ספר **'יסודי עולם'** (פרק נ"ב) וואס מען האט געדרוקט איבער די זוועהילער רבי'ס.

אין שנת תשט"ז האט מען געלייגט די אבן הפנה פאר די נייע בעלזא ישיבה אויף רחוב אגריפס אין ירושלים עיה"ק. כידוע האט דער קודש הקדשים, דער הייליגער **בעלזער רב** זי"ע, וואס איז שוין דעמאלטס געווען בסוף ימיו, זיך משתתף געווען ביי די אבן הפנה.

פלוצלינג האט דער הייליגער בעלזער רב אויסגעדרייט דעם קאפ זיך וועגנדעיג צו די שכונת 'שעיך באדא"ד', וואס דאס איז דער ארט וואו רבי גדלי' משה ליגט אינאיינעם מיט נאך צדיקים.

דער ארט אין שעיך באדא"ד איז נישט קיין געהעריגער בית החיים, עס איז נאר געווען דעמאלטס א צייט וואס מען האט נישט געקענט באגראבן אין הר הזיתים (צוליב די אנגייענדיגע מלחמות מיט די אראבער), און אין הר המנוחות האט מען נאך נישט אנגעהויבן געהעריג צו באגראבן, ממילא האט מען געלייגט דארט אין שעיך באדא"ד.

לאמיר צוריקגיין צום ענין: דער הייליגער בעלזער רב האט אויסגעדרייט זיין קאפ צו שעיך באדא"ד און זיך אנגערופן: **"מען שפירט דארט א קדושה"**.

אין יענע צייטן האבן די רשעים ימ"ש אנגעהויבן צו בויען דעם 'כנסת המינים' ה"י. האט זיך איינער פון די אנוועזנדע אנגערופן: **"רבי, דארט בויט מען יעצט דעם בנין, איר ווייסט וואס מען בויט דארט?"** האט דער הייליגער בעלזער רב געענטפערט: **"ניין, ניין! איך מיין דא עפעס אנדערש"**.

האט זיך איינער אנגערופן אז דארט געפינט זיך דער בית החיים וואו רבי גדלי' משה פון זוועהיל ליגט. האט דער הייליגער בעלזער רב געזאגט: **"יא, יא"**.

מען זעט דא א מורא'דיגע זאך, אז דער קודש הקדשים האט מרגיש געווען פון דער ווייטנס די קדושה פון דעם קבר, און דאס איז א פלא. ווייל מיר ווייסן אז עס זענען דא נאך צדיקים וואס זענען באגראבן אין ירושלים - אויסער הר הזיתים - עס זענען דא עטליכע בתי חיים אין שטאט, אבער **דא האט ער געשפירט א מורא'דיגע קדושה.**

דער צדיק קומט פון יענע וועלט זאגן מ'זאל גיין אויפן ציון

נאך א מעשה וועלן מיר דערציילן איבער דעם ענין פונעם קבר פון רבי גדלי' משה.

עס איז געווען א חסיד, **ר' פנחס בלאנק**, וואס איז געווען פון די ערשטע חסידים וואס זענען געווען שטארק מקושר צו רבי שלמה'קע און צו רבי גדלי' משה, און ער איז דארט געווען דער בעל תפילה. איין מאל איז ער געווען זייער נישט געזונט און ער איז געלעגן אין שפיטאל. דאס איז געווען פילע יארן נאך די פטירה פון רבי גדלי' משה. זיין מצב איז געווארן שוואכער און שוואכער, און די דאקטוירים האבן ממש נישט געזען קיין וועג אים צו ערהוילן.

איין נאכט האט ער פלוצלינג געהאט א חלום: רבי גדלי' משה קומט צו אים אין חלום און פרעגט אים: **"פארוואס קומסטו נישט מתפלל זיין אויף מיין קבר?"** פארשטייט זיך אז ער אליין האט נישט געקענט גיין, אבער גלייך אינדערפרי האט ער געלאזט רופן א שליח ער זאל גיין צום קבר פון רבי גדלי' משה.

און ממש א נס איז געשען: **נישט נאר ער איז געזונט געווארן, נאר ער האט שפעטער בכלל מער נישט געשפירט קיין שום זכר פון יענע מחלה.**

דער צדיק איז געקומען פון יענע וועלט מודיע זיין אז מען זאל גיין צו זיין קבר!

אהבת ישראל

עס איז דא א מימרא איבער דאס גיין אויפן ציון פון כ"ק אדמו"ר **רבי אברהמ'לע** פון זוועהיל זי"ע. (דער ראש השלשלת הקודש איז געווען רבי שלמה'קע, זיין זון איז געווען רבי גדלי' משה - איבער וועמען מיר רעדן, רבי גדלי' משה האט געהאט א זון רבי מרדכי'לע, מען האט אים גערופן דער בעל 'יקרא דמלכא', וואס ער איז ארויפגעקומען קיין ארץ ישראל אינאיינעם מיט זיין זיידן רבי שלמה'קע בשעת זיין טאטע רבי גדלי' משה איז נאך געווען אין סיביר, און רבי מרדכי'לע האט געהאט א זון רבי אברהמ'לע).

שוין בחייו פון רבי אברהמ'לע איז געווען א גרויסע שטראמונג צום קבר פון רבי גדלי' משה, און ווען מען האט אים דערציילט וואס דארט טוט זיך, האט ער זיך אנגערופן אז די סיבה דערפאר איז **ווייל זיין זיידע האט געהאט א געוואלדיגע 'אהבת ישראל'.**

ער האט דערציילט אז זיין עלטער-זיידע רבי שלמה'קע האט מעיד געווען: **"א אמת'ע אהבת ישראל קען מען זיך לערנען ביי מיין זון רבי גדלי' משה".**

די שווערע יארן אין סיביר

אצינד וועלן מיר אביסל דערציילן איבער זיין מסירת נפש וואס ער האט געהאט שמאכטנדיג אין די שווערע לאגערן אין סיביר.

נאך פארן שיקן קיין סיביר מורא'דיג געפייניגט אין תפיסה. בעיקר האבן זיי געוואלט ער זאל פארמסר'ן אנדערע אידן. מען האט אים ממש געפייניגט מיט יסורים וואס מען קען נישט באשרייבן, און רבי גדלי' משה האט דעמאלטס געזאגט אויף זיך א מורא'דיגע מימרא.

די ערשטע מימרא איז געווען ווען די רוסישע רשעים ימ"ש האבן אים געפייניגט מיט אזעלכע עינויים וואס עס איז שווער דא צו באשרייבן. א מענטש קען פשוט אריינגיין אין א טראומא נאר הערנדיג וואס מען האט מיט אים געטון, אלץ כדי ער זאל מסר'ן אנדערע אידן.

האט ער זיך אנגערופן: **"רבונו של עולם, אויב עס איז גלוי וידוע לפניך אז איך וועל נישט קענען אויסהאלטן די יסורים און איך וועל חלילה מוזן רעדן אויף אנדערע אידישע קינדער, בעט איך אז דער רבונו של עולם זאל מיר צונעמען די צונג!"**. דאס איז איין מימרא.

ס'איז געווען א תקופה וואס מ'האט אים אנגעהויבן פייניגן מיט שרעקליכע עינויים. רבי גדלי' משה האט נאכדעם פארציילט אזעלכע פייניגונגען וואס ס'איז ממש "לא יאומן כי יסופר", און ווי מיר האבן שוין געשמועסט, איז שווער אפילו נאכצוזאגן די יסורים וואס ער איז דורך.

אויף דעם האט רבי גדלי' משה געזאגט אזוי: די **גמרא** זאגט אין מסכת כתובות (דף לג, ב), אז מיר ווייסן דאך אז חנניה, מישאל ועזריה זענען אריין אין כבשן האש. זאגט דארט די גמרא: **"אלמלא נגדוה לחנניה מישאל ועזריה"** - אריינצושפרינגען אין פייער איז א זאך וואס זיי זענען געווען גרייט צו טון איינמאל פאר אלעמאל על קידוש השם. אבער אויב מ'וואלט זיי געפייניגט מיט שווערע יסורים, זאגט די גמרא, **"היו פלחא לצלם"**, ווייל זיי וואלטן נישט געקענט אויסהאלטן די פייניגונגען. דאס מיינט צו זאגן אז פייניגן איז אזא מין יסורים וואס מ'פאדערט נישט פון א מענטש ער זאל דאס קענען אויסהאלטן.

האט רבי גדלי' משה געזאגט פאר זיין חברותא **רבי שמעון רובין** זצ"ל, אז מ'האט אים געשלאגן און געפייניגט ממש ווי ס'שטייט אין די גמרא, פונדעסטוועגן האט ער זיך נישט געבויגט צו די באלשעוויקן און צו די רוסישע רשעים. אזעלכע הויכע מדרגות האט ער געהאט.

דער כח פונעם צדיק ממשיך צו זיין ישועות

נו, אז א איד האט אזוי סאך

סובל געווען פאר אידישע קינדער, וויסן מיר דאך דעם כלל: "מה כאן עומד ומשמש, אף שם עומד ומשמש". א צדיק וואס האט געטון אויף דער וועלט, טוט וויטער אויף יענער וועלט. ממילא די כוחות, וויבאלד ער האט זיך מוסר נפש געווען פאר אידן אויף דער וועלט, גיבט מען אים פון הימל א כח אויף יענער וועלט, אז ווען א איד קומט צו אים, האט ער דעם כח פון מסירות נפש. ווייל ווען ער איז געווען אויף דער וועלט האט ער זיך אויך מוסר נפש געווען פאר אידישע קינדער, און וואס האט ער געהאט דערפון? נאר למען כבוד שמו יתברך. ממילא האט ער א כח ממשיך צו זיין ישועות פאר אידישע קינדער.

דאס וואס מיר פארציילן און מיר זאגן נאך מעשיות, און מיר לערנען זיך אפ פון זיינע וועגן, דאס אליין איז מעורר זכותים, און "ממקומו יפן ברחמיו" - פון זיין פלאץ אין גן עדן זאל ער זיין א מליץ יושר פאר אונז, אז מיר זאלן געהאלפן ווערן מיט אלעם גוטן.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

טבריא של מעלה

די רייכע היסטאריע פונעם עיה"ק 'טבריא של מעלה', א בליק אויף די צדיקים וואס האבן באלאכטן דעם ישוב, און די קדושי עליון וואס זענען דארט נטמן געווארן

די "בארה של מרים" - חלק ב'

די סגולה פון בארה של מרים מיצאי שבת און אנדערע זמנים מסוגלים

דער מנהג פון הייליגן "חתם סופר" זי"ע ביים שעפן בארה של מרים וואסער

בעזרת השם וועלן מיר יעצט אראפברענגען עטליכע **'מנהגי צדיקים'** דורך אלע דורות, וואס האבן זיך געפירט למעשה צו טרינקען פון בארה של מרים.

אין **'מנהגי חתם סופר'** - מנהגים פונעם הייליגן **'חתם סופר'** זי"ע שטייט, אז **מען האט געשעפט דאס וואסער פאר הבדלה, און גלייך נאך הבדלה, וועלן דער הייליגער חתם סופר האט געענדיגט טרינקען פונעם כוס, האט ער אנגעפילט דעם כוס פון הבדלה מיט וואסער און עס אויסגעטרונקען.**

עס שטייט אבער נאך א הנהגה, אז פונעם רעשט וואסער וואס ער האט נישט אויסגעטרונקען, **"שפך על ידיו"** - האט ער געגאסן אויף זיינע הענט, **"והניח המים על עיניו ועל מצחו"** - ער האט געלייגט דאס וואסער אויף זיינע אויגן און אויף זיין שטערן. הגם 'מי יעמוד בסוד קדושים', אבער לויט ווי מיר האבן געזען אין די מדרשים, שטייען דארט צוויי סגולות: סיי די עצם **טרינקען**, און סיי אז דאס וואסער **גייט ארויף אויפן גוף**. און דער הייליגער חתם סופר האט געוואלט טון ביידע, און ער האט עס ארויפגעלייגט אויפן הייליגן שטערן און די הייליגע אויגן.

ווי מיר האבן שוין געשמועסט פון **רבי חיים פאלאג'י** און פונעם ספר **'טבור הארץ'**, אז דאס וואסער פונעם כנרת איז מורא'דיג מסוגל אויפצומאכן די מעיינות החכמה און די מעיינות התורה. מיר האבן אויך געזען אז דער הייליגער **אר"י הקדוש** האט געגעבן צו טרינקען פאר זיין תלמיד, **רבי חיים ויטאל**.

דער מנהג פון הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע ביים שעפן בארה של מרים וואסער

ביים הייליגן מיטעלן בעלזער רב, דער הייליגער **רבי יהושע'לע** זי"ע, איז געווען דארט אזא מנהג, אז מען פלעגט אים ברענגען וואסער מוצאי שבת, און מען האט עס גערופן "בארה של מרים וואסער". דעמאלטס **האט דער הייליגער מיטעלער בעלזער רב געבעטן מען זאל אים ברענגען דעם ספר 'באר מים חיים', און ער האט דעמאלטס געלערנט אין דעם ספר.**

הגם 'מי יעמוד בסוד קדושים', אבער מען קען זאגן בדרך אפשר, אז **וויבאלד דער הייליגער ספר באר מים חיים - שמו קא גרים - הייסט 'באר מים חיים'**, האט דער הייליגער מיטעלער בעלזער רב דעמאלטס געווואלט לערנען דעם ספר.

מנהגי אדמו"ר בית קאדלין זי"ע ביים שעפן בארה של מרים וואסער

אין **סידור 'בית אהרן'** - דאס איז

דער קארלינער סידור - ברענגען זיי אראפ אז דער מנהג פון דעם אלטן רבי'ן פון קארלין, דער "בית אהרן", איז געווען ביי שלש סעודות, נאכדעם וואס מ'האט שוין אנגעצונדן די לעכט (וואס דאס מיינט אז עס איז שוין געווען מוצ"ש), האט ער געגעסן א כזית. מ'האט דאך געהאלטן אינמיטן שלש סעודות, און ער האט טועם געווען פון די פיש. **"נהג האדמו"ר הזקן ללמוד בספר הזוהר ולמד בו בלחש, ובתוך הלימוד היו מביאים לו כוס מים שאובים ושתה את הכוס"** - דאס מיינט אז ער האט געטרונקען די וואסער פון בארה של מרים - **"ואחר כך צוה לזמר דרור יקרא"**.

אין ספר **'ספרן של צדיקים'** שטייען די אלע זאכן וואס דער הייליגער הרה"ק **רבי יחיאל משה** פון **קאזניץ** זי"ע האט דערציילט. (ער איז געווען א שטיף-אייניקל פונעם בית אהרן, וויבאלד זיין מאמע האט חתונה געהאט מיט'ן 'יונגן רבי'ן', הרה"ק **רבי אשר'ל השני** זי"ע, און ער איז אויפגעצויגן געווארן ביי זיין הייליגן זיידן, דער אלטער קארלינער רבי דער **'בית אהרן'** זי"ע. ער האט שפעטער אראפגעשריבן זייער אסאך מנהגים און דברים פלאים וואס ער האט אליין צוגעזען, און זיינע תלמידים האבן דאס געדרוקט אין ספר ספרן של צדיקים).

ער זאגט דארט אז ער האט געזען ווי דער הייליגער בית אהרן פלעגט ביי שלש סעודות מאריך זיין זייער שטארק, **"והיו מביאים לו כוס מים הבאר ושותה"**.

אולי בדרך אפשר - און נאכאמאל, מיר זאגן 'מי יעמוד בסוד קדושים' - ווייבאלד דער הייליגער אריז"ל האט דאך געגעבן פאר זיין תלמיד רבי חיים ויטאל צו טרינקען פון בארה של מרים, האט ער דעמאלטס זוכה געווען צו די גרויסע השגות אין נסתר התורה. און ווי מיר האבן פריער געזאגט פונעם ספר טבור הארץ, אז רבי יוחנן און ריש לקיש האבן געגעסן די געוואלדיגע פירות פון טבריא וואס האבן יונק געווען פון דעם כנרת און פון בארה של מרים, ווייל דאס האט א מורא'דיגן כח פאר השגות אין תורה און אין סודות הקבלה. ממילא, **האט דער הייליגער בית אהרן דעמאלטס געלערנט זוהר הקדוש, ווייל יענע צייט איז מורא'דיג מסוגל זוכה צו זיין צו סודות התורה.**

דער כח פון וואסער פונעם 'סינק' (ברז) לויט"ן "פסקי תשובות"

אין **'פסקי תשובות'** (או"ח סימן רצ"ט) - דער בעל מחבר שליט"א פונעם פסקי תשובות איז אן אייניקל פונעם אלטן ביאלער רבי'ן, דער בעל **'חלקת יהושע'** זי"ע - ברענגט ער אראפ אז זיין זיידע האט געזאגט אז מ'מוז היינטיגע צייטן נישט גיין שעפן ממש פון א באר, הגם די לשון פונעם **'כל בו'** איז **"מעיינות ובארות"**. ער זאגט אז **מ'קען נעמען וואסער פונעם 'סינק'** (ברז), **און עס ווערט געערעכנט ווי מ'שעפט וואסער פונעם קוואל, און עס פארמאגט אין זיך אלע געוואלדיגע סגולות.**

סגולת ה"בארה של מרים": די מעשה פונעם שטומן כחור ביי רבי חיים מאיר'ל פינטשעווער זי"ע

יעצט וועלן מיר ארומגיין און דערציילן דברים נוראים, מעשיות וואס זענען געשען מיט די בארה של מרים וואסער מוצאי שבת.

דער ערשטער מעשה עס האט דערציילט איינער וואס האט נאך געלעבט נאך די צווייטע וועלט מלחמה, איינער פון די גרעסטע רבנים אין אמעריקע, דער **וואוידיסלאווער רב** זצ"ל, א געוואלדיגער גאון און א בנן של קדושים. ער איז געווען אן אייניקל פון **רבי אליעזר'ל פינטשעווער** זי"ע. רבי אליעזר'ל פינטשעווער איז געווען א זון פון **רבי חיים מאיר'ל פינטשעווער** זי"ע, וואס ער איז געווען א זון פון **רבי איציק'ל ראדושיצער** זי"ע, אן איידעם פונעם **'סבא קדישא'** פון **ראדושיץ**. און די מעשה איז געשען ביי רבי אליעזר'ל פינטשעווער'ס טאטע, רבי חיים מאיר'ל.

דערציילט דער וואוידיסלאווער רב: איך האב געהערט פון מיין טאטן, אז ווען מיין טאטע איז געווען אין זיין שנה ראשונה נאך די חתונה, איז ער געזעסן אויף קעסט אין פינטשעוו ביי זיין זיידן רבי חיים מאיר'ל, דער אייניקל פונעם הייליגן ראדושיצער. רבי חיים מאיר'ל איז געווען אן איש קדוש מאוד, און ער האט דערציילט אזוי:

עס איז אמאל געווען אין די שטאט 'יענטשעוו' (דאס איז א שטעטעלע נישט ווייט פון פינטשעוו), **אז** עס איז געווען א בחור וואס האט זיך געלייגט שלאפן ביינאכט, און פלוצלינג ווען ער איז אויפגעשטאנען, איז ער געווען א שטומער און האט נישט געקענט רעדן ל"ע. דער בחור האט מרמז געווען פאר די עלטערן אז זיי זאלן גיין קיין פינטשעוו צו רבי חיים מאיר'ל. זיי זענען פארשטייט זיך געגאנגען קיין פינטשעוו; עס איז געווען ממש א שרעק, א פלוצלינגדיגע זאך, ער האט פארלוירן דאס רעדן און האט גארנישט געקענט ארויסרעדן.

ער האט דערציילט אז דער מנהג דארט איז געווען, אז שוין יעדן שבת ביי שלש סעודות האט מען געטרונקען די וואסער פון בארה של מרים. אין רמ"א שטייט עס זאל זיין 'מוצאי שבת', דער מקור איז דער כל בו, און דער חתם סופר האט זיך אויך אזוי געפירט, ווי ערוועכט. אבער מיר האבן שוין

געזאגט אז דער מנהג פונעם אלטן קארלינער רבי'ן איז געווען **צו געבן פון בארה של מרים שוין ביי 'שלש סעודות' נאכ'ן זמן**, און אזוי איז אויך געווען דער מנהג פון רבי חיים מאיר'ל פון פינטשעוו.

ער דערציילט ווייטער: עס איז דארט געווען א גבאי וואס האט געהייסן 'יאנקל'. ער זאגט אז דער יאנקל פלעגט פארשרייבן די תורות פונעם זיידן. הגם ער האט פארשטייט זיך געהאלטן פונעם זיידן, אבער ווי נישט ווי איז א גבאי דאך א גבאי. ער זאגט אז ממילא, ווי מ'זאגט, איז ער טאקע געווען א חסיד, אבער ער איז דאך געווען דער גבאי און ער האט געהאט א געוויסע היימישקייט דארט.

דער וואונדערליכן מופת

ווען די משפחה איז דארט אנגעקומען, האט דער גבאי יאנקל געפרעגט די עלטערן: **"מ'האט אים שוין געגעבן בארה של מרים וואסער?"** און זיי האבן געזאגט ניין. האט זיך רבי חיים מאיר'ל פינטשעווער דעמאלטס אנגערופן: **"אויב אזוי, זאל ער בלייבן אויף שבת"**.

מוצאי שבת קודש, בערך פיר אזיגער פארטאגס לפנות בוקר (ווייל מ'האט דארט געדארפט ווארטן זייער לאנג ביז מ'איז אריינגעגאנגען צו רבי חיים מאיר'ל), זאגט רבי חיים מאיר'ל: "דער בחור זאל אריינקומען". **ער האט אים דעמאלטס געגעבן צו טרינקען בארה של מרים וואסער. און ווי נאר ער האט געענדיגט טרינקען די וואסער, האט ער אנגעהויבן צו רעדן!** עס איז געווארן א ריזיגער רעש.

דער וואידיסלאווער רב דערציילט ווייטער, אז זיין טאטע האט זיך שוין געהאט צוגעלייגט מוצאי שבת און איז געגאנגען שלאפן אין צייט. און היות עס איז שוין געווען פיר-פינף אזיגער פארטאגס, האט ער זיך שוין אויפגעוועקט פאר זונטאג אינדערפרי, מ'גרייט זיך שוין צום נייעם טאג אנצופאנגען די וואך מיט פרישקייט על התורה ועל העבודה. ער האט געהערט אז עס טוט זיך א גאנצער גערודער. האט דער וואידיסלאווער רב'ס טאטע געפרעגט א צווייטן גבאי, ר' חיים שמחה: "וואס גייט פאר? וואס איז דער רעש? פארוואס איז דער עולם אזוי צוקאכט?" האט ער אים דערציילט אז דער רבי ר' חיים מאיר'ל האט געגעבן בארה של מרים וואסער פאר דעם בחור, און ער האט אנגעהויבן צו רעדן.

האט דער טאטע פונעם וואידיסלאווער רב געזאגט, אז שפעטער האט ער באגעגנט יאנקל דעם גבאי, און ער האט אים געגעבן א בליק, און געזאגט: **"אישתכל מלילי"**. יאנקל האט נישט געהאט קיין ווארט אריסצוזאגן, **ער איז געווען אינגאנצן פארגאפט פון דעם מופת**.

דאס איז א מעשה איש מפי איש, וואס הגה"צ **ר' ישראל חיים אשרי** שליט"א (אב"ד 'שער אפרים' ובמח"ס 'שיח זקנים') האט עס געהערט פון זיין זיידע דער וואידיסלאווער רב, וואס דער וואידיסלאווער רב האט עס געהערט פון זיין טאטן וואס איז דארט געווען בשעת מעשה. זיע"א.

דער מקור מדברי הרה"ק מטאהש זי"ע

יעצט ווען מיר פארציילן א מעשה וואס ווערט אראפגעברענגט אין ספר **'עבודת עבודה'** פונעם הייליגן **טאהש'ער רבי'ן זי"ע** (חלק 'שיחות קודש', שנת תשמ"ט, דף קס"א). דער טאהש'ער רבי זאגט, אז אסאך מאל ווען מען האט מזכיר געווען פאר זיין זיידן **רבי אלימלך טאהש'ער** זי"ע א מענטש וואס דארף א ישועה אדער א חולה, **פלעגט ער הייסן גיין שעפן וואסער מוצאי שבת קודש, דער חולה זאל עס טרינקען און ער וועט געהאלפן ווערן**. דער טאהש'ער רבי ענדיגט צו: **"וכן היה, כמו שהבטיח"**.

ער ברענגט דארט אויך אראפ, אז אינדערהיים האט מען פארציילט אויפן הייליגן **רבי ישעיה'לע קערעסטירער** זי"ע, אז **ער פלעגט הייסן שעפן מוצאי שבת בארה של מרים וואסער, און ער פלעגט עס געבן אלס א סגולה פאר א רפואה.**

און יעצט לאמיר גיין צו די מעשה וואס דער הייליגער טאהש'ער רבי האט פארציילט פון זיין זיידע **רבי יעקב פיש** זי"ע, וואס איז פארגעקומען מיט'ן הייליגן **רבי אייזיק'ל קאלוב'ער** זי"ע.

מיר וועלן מאכן א שטיקל הקדמה: כידוע איז רבי יעקב פיש געווען דער ראש הקהל אין 'קאלוב'. רבי יעקב פיש איז געווען א גאון, א צדיק און א קדוש. ער האט מאריך ימים געווען ביז די הונדערט און דרייצן יאר! ולא נס לחו, ער איז ממש געווען פריש ווי א יונג קינד.

(עס איז באקאנט די מעשה מיט אים, ווען דער הייליגער **בארדיטשוב'ער רב** זי"ע איז געווען פסח אין אונגארן ביים הייליגן רבי אייזיק'ל קאלוב'ער, האט ער דעמאלטס געפירט די פערד און וואגן צו גיין שעפן מים שלנו. **דער הייליגער רבי אייזיק'ל קאלוב'ער מיט'ן הייליגן בארדיטשובער האבן געטאנצן ביי מים שלנו, ביז די גאנצע וואסער האט זיך אויסגעגאסן און די כלי האט זיך צובראכן, און זיי האבן ווייטער געטאנצן בלויז מיט די הענט.** ועוד חזון למועד).

רבי יעקב פיש האט נאך זוכה געווען צו זען דעם אור שבעת הימים, דער הייליגער **בעש"ט הקדוש** זי"ע, און ער האט באקומען פון אים עטליכע ברכות.

איין ברכה האט ער אים געגעבן **ער זאל לעבן ווי לאנג ער וויל**.

א צווייטע מאל האט ער אים געבענטשט **ער זאל זיך מערן ווי פיש, און צוליב דעם האט מען זיין משפחה גערופן 'פיש'.**

נאך א זאך האט אים דער הייליגער בעש"ט געזאגט, אז **ער זאל גיין וואוינען קיין אונגארן.** ער איז טאקע געגאנגען אין די שטאט קאלוב. דער בעל שם טוב האט פאראויסגעזען ברוח קדשו אז רבי יעקב פיש זאל דארט זיין, כדי דער הייליגער רבי אייזיק'ל קאלוב'ער זאל קענען האבן די רבנות אין שטאט.

אין יאר **תקמ"א,** ווען רבי אייזיק'ל קאלוב'ער איז געווען אין אונגארן, איז ער איינגעשטאנען ביי רבי יעקב פיש פאר עלף וואכן. רבי יעקב פיש איז געווען א געוואלדיגער בעל מכניס אורח, בפרט פאר די צדיקי הדור. נאך די עלף וואכן, ווען רבי אייזיק'ל קאלוב'ער האט געוואלט ווייטער גיין, האט רבי יעקב פיש אים געבעטן: **"איך וויל אז איר זאלט דא בלייבן און זיין דער רב און דער רבי פון שטאט".** דער הייליגער רבי אייזיק'ל קאלוב'ער האט אבער נישט געוואלט, ער האט געוואלט דינען דעם אויבערשטן 'בהצנע לכת'.

האט רבי יעקב געזאגט פאר'ן הייליגן קאלוב'ער: **"אויב אזוי האט דער רבי א ברירה: אדער באצאלט ער מיר פאר די עלף וואכן עסן און קווארטיר, אדער נעמט ער אָן די רבנות און איך בין אים מוחל".** בלית ברירה האט דער הייליגער רבי אייזיק'ל קאלוב'ער געמוזט אננעמען די רבנות. פון דארט האט זיך אנגעהויבן די באקאנטע הייליגע רבי'סטעוות אין קאלוב, ער ווערט געפרופן רבי אייזיק'ל קאלוב'ער אויפ'ן נאמען פון די שטאט, ומנוחתו כבוד דארט אין קאלוב.

עס איז כדאי צו באמערקן אז פאר'ן קריג איז **די נסיעה ז' אדר קיין קאלוב געווען א מעין פון ל"ג בעומר אין מירון.** עס איז ידוע אז דער הייליגער **צאנזער רב** זי"ע, דער הייליגער **מהרי"ד מבעלזא** זי"ע, און צדיקים פון אלע עקן זענען געקומען צופארן צום יארצייט פונעם הייליגן רבי אייזיק'ל קאלוב'ער.

די וואונדערליכע טבילה אין בארה של מרים ערב יום הקדוש

פארציילט דער טאהש'ער רבי א מורא'דיגע מעשה וואס איז געווען מיט'ן הייליגן רבי אייזיק'ל קאלוב'ער און זיין תלמיד, דער ראש הקהל רבי יעקב פיש.

עס איז געווען ערב יום הקדוש פארנאכטס, דער עולם איז שוין געגאנגען אין בית המדרש צו 'כל נדרי'. פארשטייט זיך אז דער עולם איז געגאנגען פרי. דער הייליגער רבי אייזיק'ל קאלוב'ער רופט רבי יעקב און זאגט אים: **"שפאן איין די פערד און וואגן, איך וויל גיין באזוכן דיינע פעלדער".** רבי יעקב פיש איז געווען אן עושר אדיר און האט געהאט אסאך פעלדער. זיי זענען געפארן מיט די פערד און וואגן.

רבי יעקב פיש האט גארנישט געפרעגט דעם רבי'ן, ביז זיי זענען אנגעקומען צו א טייך. רבי אייזיק'ל קאלוב'ער זאגט פאר רבי יעקב פיש: **"פיין, דא שטעלט מען אפ די פערד און וואגן, לאמיר זיך גיין טובל'ען".** דער הייליגער קאלוב'ער זיך גע'טובל'ט. דערנאך איז ער צוריק ארויף אויפ'ן וואגן, און זענען אנגעקומען אין בית המדרש פונקט אין צייט צו כל נדרי.

רבי יעקב האט אנגעהויבן טראכטן ביי זיך, אז ער געדענקט נישט אז ביי זיינע פעלדער זאל זיין אזא טייך, און ער האט נישט געקענט כאפן אין וועלכע טייך מען האט זיך גע'טובל'ט. ער טראכט אהין און צוריק, אבער גארנישט קומט אים אויפ'ן געדאנק.

שפעטער נאך יום הקדוש איז ער צוגעגאנגען צום רבי'ן און געפרעגט דעם הייליגן רבי אייזיק'ל קאלוב'ער: "וואס איז דא פארגעגאנגען? איך קען דאך אלע מיינע פעלדער און גערטנער, און איך געדענק נישט אזא פלאץ".

האט דער הייליגער רבי אייזיק'ל קאלוב'ער געזאגט: "איך וועל דיר זאגן, אין יענע צייט האב איך געזען ברוח הקודש אז עס האט זיך דארט נתגלגל געווארן די בארה של מרים, ממילא האב איך דיר שנעל געבעטן 'קום לאמיר זיך טובל'ען'".

האט רבי יעקב געזאגט: **"אוי, א שאד! ווען איך וואלט עס געווואוסט, וואלט איך זיך אויך געטובל'ט..."**

(בפשטות האט זיך רבי יעקב נישט געטובל'ט צוליב דעם כבוד פונעם רבי'ן, ווי די הלכה איז אז מען טובל'ט זיך נישט פאר'ן רבי'ן. און שפעטער ווען דער הייליגער קאלוב'ער האט שוין געענדיגט, האט ער נישט געווואלט אויפהאלטן דעם רבי'ן).

אבער מיר זענען דא א מורא'דיגע זאך וועגן די בארה של מרים, און **דאס איז נישט דווקא געווען מוצאי שבת, נאר ערב יום הקדוש.** פארשטייט זיך אז ביי אזא הייליגן צדיק האט זיך די בארה של מרים געקענט באווייזן א גאנץ יאר, בפרט ערב יום הקדוש.

דער אויבערשטער זאל העלפן בזכות די מעשיות וואס מען פארציילט פון צדיקים, און בזכות די אמונה פשוטה און תמימות וואס מיר האבן, וואס שטייט אין מדרש, אין רש"י, אין ספר האורה, אין ספר כל בו און אין רמ"א, אז די בארה של מרים ווערט נתגלגל. דער אויבערשטער זאל העלפן אז ווען מען טרינקט וואסער זאל מען געהאלפן ווערן מיט אלעס גוטס

ברוחניות ובגשמיות.

די גרעסטע סגולה

די סגולה אויף עשירות און הרחבת הדעת

פארוואס דאווענען מיר אויב אלעס איז שוין באשטימט?

מיר אלע דאווענען, און פארשטייט זיך אז די וויכטיגסטע תפילה איז צו זיין געזונט און שטארק און צו קענען דינען דעם אייבערשטן מיט א ליכטיגן מוח, א ליכטיג הארץ, און מיט מנוחת הנפש. אבער ווי די וועלט זאגט: **א פאר מיליאן דאלער אין טאש און א פאר מיליאן דאלער אין באנק אקאונט שאדט בכלל נישט...** פארקערט, אז עס איז דא א הרחבת הדעת, העלפט עס צו צו עבודת השם.

די שאלה איז נאר: **איז דאס טאקע שייך?** לאמיר עס מסביר זיין.

בעצם זענען דא צוויי שאלות וואס א מענטש דארף פרעגן:

שאלה א': חז"ל זאגן דאך "מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד ראש השנה". ראש השנה האט מען אונז שוין אלעס פארשריבן, און אזוי איז עס אנגעגאנגען די גאנצע עשרת ימי תשובה ביז יום כיפור, און ביי נעילה איז מען שוין געחתמ'עט געווארן. עס זענען דא וואס פועל'ן אויס ביז הושענא רבה, און עס זענען דא וואס האבן די זכיה אז ביי זאת חנוכה - ווי עס שטייט פונעם הייליגן **'בני יששכר'** זי"ע - קען מען נאך באקומען א פרישע חתימה. אבער אין אלגעמיין ווערט די כתיבה וחתימה טובה שוין אנגעשריבן אנפאנג יאר.

אויב אזוי שטעלט זיך די ערשטע שאלה: **פארוואס דאווענט מען א גאנץ יאר?**

דער ענטפער אויף דעם איז, ווי עס שטייט פונעם הייליגן **'בעל התניא'** זי"ע אין 'ליקוטי תורה' (געבויט אויף חז"ל), אז אנפאנג יאר גיט מען דיר דאס וואס דו ביסט בכוח צו באקומען, מען לייגט עס אריין אין דיין באנק אקאונט. אבער בפועל דארפסטו גיין עס אפנעמען פון די באנק, דו דארפסט ארויסנעמען דאס געלט און עס אהיים ברענגען. **דאס גיין צו די באנק - דאס איז תפילה.** ווען מיר גייען יעדן טאג אין בית המדרש, גייען מיר אייגנטליך צו די באנק. מיר גייען אריין אין א בית מקדש מעט, מען עפנט אויף דאס סידור'ל, און דורך דעם נעמט מען ארויס דאס געלט פון די באנק.

דער כוח פון הודאה צו צולייגן צו די כתיבה וחתימה

יעצט קומט די צווייטע שאלה: **איז שייך מוסיף צו זיין? אויב מען האט אנגעשריבן פאר א מענטש א מיליאן דאלער, איז שייך צוצולייגן א צווייטן מיליאן אדער א דריטן מיליאן?**

דער ענטפער איז: **יא.** אזוי זאגט דער הייליגער **'מטה משה'**, א תלמיד פונעם מהרש"ל (דיני ברכות אות קנ"א), וואס איז געווען פון די גרעסטע פוסקים. ער זאגט אז שלמה המלך זאגט אין משלי (י, כב): "בִּרְכַּת ה' הִיא תַעֲשִׁיר".

די קשיא איז, אוודאי מאכט די ברכה פונעם אייבערשטן עשירות, ווייל גארנישט קען דאך קומען אן דעם אייבערשטן?

נאר זאגט ער, אפילו א מענטש וואס עס איז בכלל נישט פארשריבן געווארן אויף אים קיין עשירות, אבער ער גייט און דאנקט דעם אייבערשטן "על מזונו ועושרו שנתן לו ה' יתברך", ער דאנקט אויף אלעס וואס ער האט שוין באקומען, "בזכות זה שיתן שבח והודאה על מה שנתן לו ה' יתברך ברחמיו וברוב חסדיו" - נאר **בזכות דעם וואס איך דאנק דעם אייבערשטן, וואס דאס איז די סגולה און די מצוה פון הודאה - "יזכה לעושר", וועט ער זוכה זיין צו עשירות.** ער זאגט אז דאס איז דער פשט אין פסוק "ברכת ה'", אז אויב דו וועסט בענטשן און לויבן דעם אייבערשטן, "היא תעשיר", דאס אליין וועט דיר ברענגען עשירות.

פארשטייט זיך אז אין דעם איז אריינגערעכנט צו מאכן ברכות מיט כוונה, בענטשן מיט כוונה, דאווענען די ברכות אין שמונה עשרה און די פסוקי דזמרה מיט כוונה, און זאגן יישר כח פארן אייבערשטן דורכאויס דעם טאג אויף יעדע זאך.

דאס איז א געוואלדיגע סגולה אויף עשירות, און מען וועט דיר צושרייבן צו דעם וואס מען האט שוין אנגעשריבן אנפאנג יאר; אויף דיין כתיבה וחתימה טובה וואס דו האסט געהאט ראש השנה, וועט מען דיר צולייגן א פרישע הוספה פון א כתיבה וחתימה טובה!

פרישט אויף אייער טאג
מיט א חיזוק שיעור פון בלויז

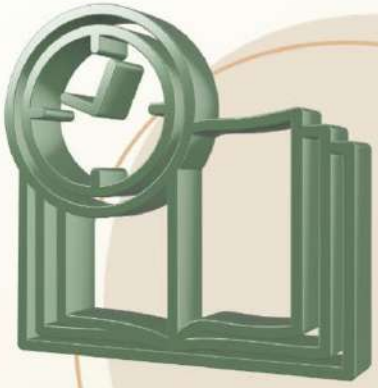

2 מינוט

דריקט נומבער "1" פון די מעין מעניו

קול פרדס התורה

718.506.9694